

ETICKÝ KÓDEX ZAMESTNANCA

1 Definície a základné ustanovenia

- 1.1** Etický kódex zamestnanca pre Strednú zdravotnícku školu, Moyzesova 17, Košice (ďalej škola) v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja je záväzná norma správania sa zamestnancov školy.
- 1.2** Cieľom aplikovania a uplatňovania etického kódexu zamestnanca v praxi je také konanie zamestnancov, ktorého výsledkom bude vytvorenie dôvery v otvorenosť, transparentnosť a presadzovanie verejného záujmu pri plnení úloh zabezpečujúcich všestranný rozvoj územia Košického samosprávneho kraja a plnenie potrieb obyvateľov.
- 1.3** Verejný záujem je všeobecný alebo lokálne väčšinový záujem na verejnoprospešnom účele, ktorým sa sleduje a uspokojí potreba verejnosti. Verejný záujem je tiež taký záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým alebo mnohým obyvateľom Košického samosprávneho kraja (ďalej aj „obyvateľom“).
- 1.4** Osobný záujem je záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech zamestnancovi alebo jemu blízkym osobám.
- 1.5** Splnomocnenec pre etiku je samostatný odborný pracovník, ktorý dbá na nestranný a nezávislý výkon samosprávy v súlade s verejným záujmom.
- 1.6** Etický kódex pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca školy alebo školského zariadenia (ďalej len „etický kódex“) je zameraný na všetkých pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (ďalej len „učiteľ“), ktorí sa zúčastňujú procesu výchovy a vzdelávania.
- 1.7** Výkon pracovnej činnosti podľa zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „pracovná činnosť“) má nespochybniteľný etický rozmer v podobe ochrany najvyšších ľudských hodnôt, dôstojnosti človeka a slobody na ceste za vzdelaním v duchu demokratických a kultúrnych princípov zakotvených v ústave a právnom systéme Slovenskej republiky, Európskej únie, záväzkov vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách a medzištátnych zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.
- 1.8** Každý učiteľ je morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom detí a žiakov (ďalej len „žiak“) pri ich výchove a vzdelávaní. Morálne kvality učiteľa a schopnosť riešiť etické problémy predstavujú jeden z kľúčových atribútov úspešného výkonu pracovnej činnosti. Zmyslom etického kódexu je podporovať pozitívnu pracovnú motiváciu učiteľa vychovávať a vzdelávať žiakov ako osobnosti, ktoré si nájdu nielen uplatnenie na trhu práce, ale budú aj morálne vyspelými bytosťami so zvnútornenými etickými normami a hodnotami.
- 1.9** Etický kódex zaväzuje každého učiteľa, aby dbal na dôstojnosť svojho postavenia v škole alebo v školskom zariadení, komunite a v spoločnosti. Cieľom etického kódexu je poskytnúť normatívny rámec správania sa učiteľa a obsahom kódexu sú základné morálne princípy, ktoré by mal učiteľ dodržiavať vo vzťahu k sebe, ku kolegom, k žiakom, k rodičom a k zákonným zástupcom (ďalej len „zákonný zástupca“) a k verejnosti. Akceptovanie etického kódexu učiteľom znamená prijatie osobného morálneho záväzku pri výkone pracovnej činnosti.

2 Všeobecné zásady

- 2.1** Zamestnanec vykonáva svoje úlohy v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi, všeobecne záväznými nariadeniami, ostatnými všeobecne záväznými predpismi, vnútornými predpismi, všeobecne uznávanými

a uplatňovanými morálnymi pravidlami a pravidlami etikety spoločenského styku a ustanoveniami tohto kódexu.

- 2.2 Pri výkone práce, ale aj mimo neho zamestnanec vystupuje zdvorilo, korektne a s úctou s vedomím, že jeho osobný výkon obsahom i formou reprezentuje Strednú zdravotnícku školu, Moyzesova 17, Košice.
- 2.3 Zamestnanec pri plnení úloh postupuje odborne, vecne, nestranne, transparentne a objektívne, na základe riadne zisteného skutkového stavu vecí, pričom dôsledne dbá na rovnosť účastníkov tak, aby nedošlo k ujmom na ich právach a oprávnených záujmoch.
- 2.4 V konaní zamestnanca na pracovisku sa nesmie naznačiť ani prejavovať také správanie, ktoré by mohlo byť považované za:
  - mobbing (psychické dlhodobé ubližovanie, ponižovanie a stresovanie zamestnanca zo strany kolegov s cieľom zničiť ich alebo znemožniť),
  - bossing (druh psychického teroru, ktorý vykonáva vedúci zamestnanec voči podriadeným),
  - šikanu,
  - staffing (útoky zamestnancov na vedúcich zamestnancov s cieľom zničiť ich alebo znemožniť),
  - sexuálne obťažovanie a iné podobné nežiaduce verbálne alebo fyzické správanie, ktoré by vytváralo nepríjemné pracovné prostredie.
- 2.5 Zamestnanec dbá na zásady slušného a spoločenského odievania na mieste výkonu práce, ale aj na podujatiach, kde reprezentuje zamestnávateľa primerane pracovnej pozícii, na ktorej pracuje, činnosti, ktorú vykonáva a podujatiu, ktorého sa zúčastňuje.
- 2.6 Zamestnanec nepripustí akúkoľvek diskrimináciu na základe pohlavia, veku, rodinného stavu, rasy, farby pleti, národnosti, občianstva, vyznania, náboženstva, sexuálnej orientácie, postihnutia, či akéhokoľvek iného stavu; neakceptuje sa obťažovanie a zastrašovanie.

3 Poslanie a morálka učiteľa

- 3.1 Poslaním učiteľa je vychovávať a vzdelávať. Svojím konaním, správaním a odbornou činnosťou prispieva ku kultúre medziľudských vzťahov, k podpore morálnych spoločenských hodnôt a tradícií.
- 3.2 Učiteľ odovzdáva nielen vedomosti, ale podieľa sa aj na formovaní osobnostných kvalít žiakov, učí ich dôvere a úcte k človeku, schopnosti vážiť si slobodu, prijímať zodpovednosť a byť spravodlivým.
- 3.3 Morálnou povinnosťou každého učiteľa je v súlade s rešpektovaním názorovej plurality, demokracie a spoločenskej prospešnosti eliminovať a kriticky hodnotiť akékoľvek diskriminačné praktiky.
- 3.4 Učiteľ si je vedomý spoločenskej zodpovednosti a dôležitosti výkonu pracovnej činnosti. Uvedomuje si, že procesy výchovy a vzdelávania sa prejavujú vo vzdelanostnej a morálnej úrovni žiakov nielen v prítomnosti, ale výrazne ovplyvňujú aj budúcnosť celej spoločnosti.
- 3.5 Učiteľ dodržiava všeobecne záväzné právne predpisy a interné predpisy súvisiace s výkonom jeho pracovnej činnosti. Aktívne sa podieľa na kultivovaní a skvalitňovaní verejného života.

4 Vzťah učiteľa k sebe samému a k výkonu pracovnej činnosti

- 4.1 Učiteľ má úprimný vzťah k sebe samému a na základe etického zmýšľania a konania rozvíja osobnú identitu a morálnu integritu, čo je predpokladom jeho plnohodnotnej profesijnej realizácie a tým sa stáva vzorom pre spoločnosť.

- 4.2 Učiteľ disponuje pri výkone pracovnej činnosti slobodou voľby, ale zároveň aj zodpovednosťou v zmysle etického pôsobenia v školskej praxi.
- 4.3 Profesionalita učiteľa je spojená so stotožnením sa s povoláním a prejavovým úsilím byť morálnou a odbornou autoritou. Učiteľ z hľadiska celoživotného vzdelávania kultivuje svoju osobnosť a vie žiaducim spôsobom odovzdávať vedomosti a zručnosti vo výchovno-vzdelávacom procese.
- 4.4 Učiteľ sa usiluje o prezentovanie kolegiality v pracovnom prostredí. Neorientuje sa iba na výkon pracovnej činnosti, ale je iniciátorom utvárania spolupracujúceho školského spoločenstva.
- 4.5 Učiteľ je vo výchovno-vzdelávacom procese nositeľom ľudskosti a kompetentnosti, v hodnotiacom prístupe je objektívny a spravodlivý. V sociálnych a profesijných vzťahoch je otvorený a pravdivý, pri osobných stretnutiach dodržiava princípy etickej komunikácie.

5 Vzťah učiteľa k žiakom a k zákonným zástupcom

- 5.1 Učiteľ rešpektuje všetkých žiakov a ich zákonných zástupcov bez ohľadu na pohlavie, rasu, sociálny status a náboženské presvedčenie.
- 5.2 Učiteľ dbá o dobro každého zo svojich žiakov, kladie dôraz na starostlivosť o duševné zdravie a morálne schopnosti. Rešpektuje osobitosť každého z nich a prihliada na ich špecifické vzdelávacie potreby.
- 5.3 Učiteľ vychováva a vzdeláva žiakov kompetentne, zodpovedne, zdvorilo, trpezlivo, primerane ich veku a v súlade s platnými pedagogickými dokumentmi. Vytvára v triede pokojné prostredie a tvorivú atmosféru, v ktorej sa žiaci budú cítiť bezpečne a budú sa radi vzdelávať.
- 5.4 Učiteľ pomáha žiakom zaujať etické postoje, vedie ich ku kritickému mysleniu, ktoré vychádza z rešpektovania ľudskej dôstojnosti, formuje ich svedomie a vedie žiakov k správne a zodpovedne prežívaniu slobody a zodpovednosti za svoje skutky.
- 5.5 Učiteľ pri výkone pracovnej činnosti chráni žiakov pred všetkými formami sociálno-patologických javov, ktoré narúšajú sebaúctu žiaka a integritu jeho osobnosti.
- 5.6 Učiteľ spolupracuje so zákonnými zástupcami a pravdivo ich informuje o výsledkoch výchovnej a vzdelávacej práce. Usiluje sa vzbudiť záujem o prácu a smerovanie školy a školského zariadenia v snahe zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre všetkých žiakov školy.
- 5.7 Učiteľ citlivo vníma kultúrno-výchovné pozadie rodinného prostredia žiakov, hodnotovú orientáciu a vzdelanie zákonných zástupcov, životný štýl rodiny tak, aby komunikácia medzi rodinou a školou viedla k vytváraniu pozitívnych postojov žiakov k vzdelaniu, k práci a k životu.

6 Vzťah učiteľa ku kolegom, k školskej inštitúcii a k verejnosti

- 6.1 Učiteľ chápe tímovú prácu v procese výchovy a vzdelávania ako prirodzený rámec svojho pedagogického pôsobenia. Pri napĺňaní svojich cieľov dbá na stratégie a zámery školy alebo školského zariadenia. O vzniknutých problémoch otvorene komunikuje, aktívne hľadá riešenia a neprenáša zodpovednosť za svoje zlyhanie na ostatných kolegoch, na školu alebo školské zariadenie.
- 6.2 Učiteľ rešpektuje psychickú a fyzickú autonómiu a jedinečnosť svojich kolegov pri výkone pracovnej činnosti. Aplikuje svoje kompetencie v oblasti vzťahov s rodinami žiakov, nadriadenými školskými orgánmi, orgánmi školskej inšpekcie a s perspektívnymi zamestnávateľmi absolventov škôl.

- 6.3 Učiteľ sa zaujíma o dianie v škole aj nad rámec svojej vyučovacej povinnosti a aktívne sa podieľa na všetkých činnostiach v rámci realizácie výchovy a vzdelávania a chodu školy.
- 6.4 Učiteľ je schopný svoje pedagogické konanie objasniť, zdôvodniť a niešť zaň zodpovednosť pred žiakmi, školskými orgánmi, vedením školy a verejnosťou.
- 6.5 Učiteľ obozretne nakladá s dôvernými informáciami, nikdy ich nepoužije v neprospech a znevýhodnenie človeka či inštitúcie, ktorej sa to týka. Uvážlivo oznamuje informácie o svojom súkromí a nezverejňuje informácie o súkromí svojich kolegov pred žiakmi, zákonnými zástupcami a verejnosťou.
- 6.6 Učiteľ svoje postavenie nevyužíva k manipulácii a k osobnému prospechu. Odmieťa všetky formy diskriminácie alebo správania, ktoré by spôsobilo ujmu druhým. Učiteľ si je vedomý toho, že neetické správanie je neprijateľné nielen u neho samého, ale ani u jeho kolegov. V pedagogickej praxi je nezlučiteľné také konanie ignorovať alebo tolerovať a nesnažiť sa o jeho nápravu.
- 6.7 Učiteľ spolupracuje a sprostredkúva komunikáciu medzi organizáciami a inštitúciami, ktoré sú zodpovedné za proces začleňovania žiakov so zdravotným znevýhodnením do bežného života.
- 6.8 Učiteľ aktívne, profesionálne a empaticky vstupuje do procesov tvorby klímy v škole alebo školskom zariadení tak, aby sa etablovali ako otvorený a bezpečný priestor v komunikácii s mimoškolskými organizáciami, ale aj s verejnosťou.

7 Konflikt záujmov

- 7.1 Konflikt záujmov je situácia, ktorá vzniká vtedy, keď z dôvodu osobného záujmu je alebo by mohol byť narušený alebo ohrozený nestranný a objektívny výkon práce a plnenie pracovných úloh. Osobný záujem zahŕňa možnú výhodu zamestnanca, jemu blízkym osobám, a právnickým alebo fyzickým osobám, s ktorými má zamestnanec súkromné alebo obchodné vzťahy.
- 7.2 Zamestnanec organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja pri výkone svojej práce koná vždy vo verejnom záujme a je povinný zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť ku konfliktu verejného záujmu s jeho osobnými záujmami. Osobný záujem je definovaný v bode 7.1 tejto časti Etického kódexu zamestnancov.
- 7.3 Zamestnanec sa nezúčastňuje na žiadnej činnosti (súkromnej ani pracovnej), ktorá je alebo by mohla byť nezlučiteľná s riadnym výkonom jeho práce, alebo na činnostiach, ktoré takýto výkon obmedzujú.
- 7.4 Zamestnanec bezodkladne oznámi svojmu nadriadenému a Splnomocnencovi pre etiku akýkoľvek reálny alebo možný konflikt záujmov.

8 Dary a iné výhody

- 8.1 Darom sa rozumie bezodplatné plnenie alebo akákoľvek iná bezodplatná výhoda poskytnutá zamestnancovi pri výkone jeho práce.
- 8.2 Zamestnanec nevyžaduje od tretích osôb žiadne finančné dary a ani iné výhody za prácu, ktorá súvisí s plnením jeho úloh.
- 8.3 Akýkoľvek dar alebo službu, ktoré zamestnanec preberie od tretích osôb, je povinný bezodkladne nahlásiť svojmu nadriadenému a Splnomocnencovi pre etiku, ktorý vedie register darov. Tieto dary sú chápané ako dary venované organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. To sa nevzťahuje na ocenenia poskytnuté zamestnancovi za zásluhy a na dary v hodnote do 50,- EUR.
- 8.4 Zamestnanec nepripustí, aby sa v súvislosti s výkonom práce dostal do postavenia, v ktorom by bol zaviazaný odplatiť preukázanú službu, zrealizovať protislužbu alebo

akúkoľvek inú ponúknutú výhodu, čím by sa narušila objektívnosť a nestrannosť výkonu jeho práce.

8.5 Zamestnanec je oprávnený odmietnuť dar alebo službu.

9 Register darov

9.1 Register darov je súpis alebo súhrn záznamov, ktorý je vedený organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja za účelom evidencie darov a iných výhod.

9.2 Register darov vedie Splnomocnenec pre etiku.

10 Zneužitie úradného postavenia

10.1 Zamestnancom sa zakazuje zneužívať výhody plynúce z pracovného postavenia a informácie získané pri výkone práce, na získanie akéhokoľvek osobného, finančného, majetkového či iného prospechu.

10.2 Zamestnanec zachováva mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone práce, a ktoré v záujme zamestnávateľa alebo dotknutých organizácií nemožno oznamovať iným osobám, a to aj po skončení pracovného pomeru.

10.3 Zamestnanec nezadržiava informácie, ktoré majú byť riadne zverejnené. Zamestnanec neposkytuje informácie, o ktorých vie, že sú nesprávne alebo zavádzajúce alebo by o tom mal vedieť z titulu svojho pracovného zaradenia.

10.4 Vedúci zamestnanec vyžaduje od svojich podriadených zamestnancov len plnenie takých pracovných úloh, ktorú sú v súlade s ich náplňou práce, so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi a patria do pôsobnosti zamestnávateľa v súlade s poslaním a kompetenciami samosprávy.

10.5 Zamestnanec sa zdržiava šírenia nepravdivých, zavádzajúcich, neúplných, či skresľujúcich informácií, ktoré by mohli poškodiť dobrú povesť zamestnávateľa alebo iných zamestnancov.

11 Oznamovacia povinnosť

11.1 Oznamovacia povinnosť je nástrojom prevencie proti korupcii či konfliktu záujmov. Zamestnanec ohlasuje zamestnávateľovi členstvo v riadiacich, kontrolných, dozorných orgánoch iných právnických osôb.

11.2 Zamestnanec bezodkladne oznámi svojmu nadriadenému a Splnomocnencovi pre etiku prípady, ktoré sú v rozpore s týmto Etickým kódexom.

12 Splnomocnenec pre etiku

12.1 Splnomocnenec pre etiku, je samostatný odborný pracovník, ktorý dbá na nestranný a nezávislý výkon samosprávy v súlade s verejným záujmom.

12.2 Funkciu Splnomocnenca pre etiku vykonáva poverený zamestnanec, ktorého poveril riaditeľ školy.

12.3 Hlavnou náplňou Splnomocnenca pre etiku je najmä:

- prijímať oznámenia o reálnom alebo možnom konflikte záujmov, evidovať ich a aktívne prešetrovať,
- viesť register darov,
- prijímať oznámenia o neprípustnej činnosti zamestnancov,
- aktívne kontrolovať dodržiavanie Etického kódexu,
- podávať výklad tohto Etického kódexu.

12.4 Agendu týkajúcu sa práce Splnomocnenca pre etiku vedie tento Splnomocnenec.

13 Záverečné ustanovenia

13.1 Etický kódex je záväzný pre každého zamestnanca organizácie Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice.

13.2 Za kontrolu a dodržiavania Etického kódexu zodpovedá štatutárny orgán organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a Splnomocnenec pre etiku.

13.3 Etický kódex v pôvodnom znení bol schválený na pedagogickej rade 19.11.2018.

13.4 Etický kódex bol upravený podľa vzorov Etického kódexu pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a schválený na pedagogickej rade 19.12.2019.

13.5 Etický kódex nadobúda platnosť dňom podpísania štatutárnym orgánom školy a účinnosť dňa 20.12.2019 a je zverejnený na webovom sídle školy.

V Košiciach, dňa 19.12.2019

PhDr. Viera Rusinková
riaditeľka školy

Splnomocnenec pre etiku: Mgr. Monika Polončáková